

UCHWAŁA KOMISJI HABILITACYJNEJ

z dnia 19 marca 2024 roku

powołanej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia
doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo
wszczętym na wniosek
dr Przemysława Strażyńskiego

§ 1

Komisja Habilitacyjna powołana 05.12.2023 r. przez Radę Naukową Instytutu Ochrony Roślin-Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu działając na podstawie art. 221 ust. 10 z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, (tekst jednolity Dz. U. 2023 poz. 742 z późniejszymi zmianami) po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku stwierdza, że aktywność naukowa oraz osiągnięcie naukowe pt. „*Studium nad doskonaleniem integrowanej ochrony zbóż ozimych przed mszycą czeremchowo-zbożową (Rhopalosiphum padi L.) — wektorem wirusów żółtej karłowatości jęczmienia (Barley Yellow Dwarf Virus)*” stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej rolnictwo i ogrodnictwo, i podjęła w jawnym głosowaniu, jednomyślnie (7 głosów za) uchwałę w sprawie poparcia wniosku o nadanie dr Przemysławowi Strażyńskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo.

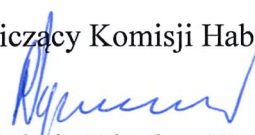
UZASADNIENIE

Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały zawierający uzasadnienie stanowi jej integralną część.

§ 2

Komisja przekazuje niniejszą uchwałę Przewodniczącemu Rady Naukowej Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

prof. dr hab. Zdzisław Wyszynski

Poznań, 19 marca 2024 roku

Uzasadnienie

**pozytywnej opinii wniosku o nadanie dr. inż. Przemysławowi Strażyńskiemu
stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych
w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo**

Informacje o Habilitancie

Dr inż. Przemysław Strażyński (ur. 7 lutego 1977 roku w Grodzisku Wielkopolskim) jest absolwentem Wydziału Ogrodniczego Akademii Rolniczej w Poznaniu. Obecnie jest to Wydział Rolnictwa, Ogrodnictwa i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. W roku 1999 uzyskał stopień inżyniera, a w 2000 roku tytuł magistra na kierunku ogrodnictwo na podstawie pracy magisterskiej pt. „Obserwacje nad zachowaniem się mszyc na śliwie w okresie jesieni”. W 2002 roku ukończył Studium Zarządzania Działem Handlowym i Negocjacji Handlowych, Agencja Rozwoju Gospodarczego w Centrum Kształcenia Kadr Menadżerskich w Poznaniu. W 2009 roku po obronie rozprawy doktorskiej pt. „Struktura populacji mszyc *Rhopalosiphum padi* L. w zróżnicowanych klimatycznie regionach Polski w aspekcie zagrożenia zbóż ozimych ekspansją wirusów żółtej karłowatości jęczmienia” otrzymał stopień doktora nauk rolniczych z zakresu agronomii w Instytucie Ochrony Roślin-PIB w Poznaniu. W 2022 roku ukończył studia podyplomowe w zakresie Integrowanej Produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony roślin i rolnictwa ekologicznego w Instytucie Ochrony Roślin-PIB w Poznaniu. Habilitant od 2002 roku pracuje w Zakładzie Entomologii, najpierw jako inżynier, następnie od 2004 roku jako asystent, a od 2009 roku do chwili obecnej zatrudniony jest jako adiunkt. Aktualnie zakład nosi nazwę Zakład Entomologii i Agrofagów Zwierzęcych.

W dostępnych materiałach nie ma informacji, aby Habilitant ubiegał się wcześniej o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Ocena osiągnięcia naukowego

Osiągnięciem naukowym, przygotowanym zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 219 ust. 1 pkt. 2a ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.), będącym podstawą ubiegania się przez dr. inż. Przemysława Strażyńskiego o stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych, jest monograficzne opracowanie pt. **„Studium nad doskonaleniem integrowanej ochrony zbóż ozimych przed mszycą czeremchowo-zbożową (*Rhopalosiphum padi* L.) – wektorem wirusów żółtej karłowatości jęczmienia (Barley Yellow Dwarf Virus)”**. Pozycja wydana została przez wydawnictwo Rozprawy Naukowe Instytutu Ochrony Roślin - Państwowego Instytutu Badawczego, Zeszyt 34, IOR-PIB Poznań, s. 144, ISSN 1730-038X, ISBN 978-83-64655-89-0 w 2023 roku.

Monografia liczy 140 stron i podzielona jest na 9 klasycznych rozdziałów obejmujących: Wstęp, Materiały i metody, Wyniki i dyskusja, Wpływ aktualnych rozporządzeń Komisji Europejskiej na ochronę zbóż przed mszycami, Wnioski (19 pozycji), Literatura (303 pozycje plus 5 stron internetowych), Streszczenie w języku polskim i angielskim oraz Spis 31 tabel, 30 rysunków i 8 fotografii.

Celem badań prezentowanych w osiągnięciu naukowym przez Habilitanta było doskonalenie wybranych elementów integrowanej ochrony zbóż ozimych. Do szczegółowych badań wybrano jako model mszycę czeremchowo-zbożową (*Rhopalosiphum padi* L.), która ze względu na liczebność jest najważniejszym w Polsce wektorem kompleksu wirusów powodujących chorobę zwaną żółtą karłowatością jęczmienia. Mszyce jako szkodniki nie tylko bezpośrednio uszkadzają rośliny, ale także przenoszą patogeniczne, groźne wirusy. Różne formy *Barley yellow dwarf virus* (BYDV) porażają wszystkie zboża (łącznie z kukurydzą) i różne trawy. Na skutek zmian klimatycznych – ocieplenie klimatu, szkody związane z żerowaniem mszyc i rozwojem infekcji wirusowych znacznie się zwiększyły i będą wyraźnie powiększać straty gospodarcze.

Badania terenowe (odławianie mszyc z powietrza) wykonano w latach 2018-2022 za pomocą aspiratora Johnsona, zlokalizowanego na terenie Polowej Stacji Doświadczalnej IOR-PIB w Winnej Górze. Również w tej samej lokalizacji i przedziale czasowym obserwowany był rozwój mszyc *Rhopalosiphum padi* na żywicielu pierwotnym (czeremcha zwyczajna). Obserwacje dotyczące ustalenia wpływu struktury upraw na populacje *Rhopalosiphum padi* wykonano w latach 2018-2021 w Parzęczewie. Rejestrowane były warunki meteorologiczne i prowadzono monitoring stopnia zasiedlenia zbóż ozimych przez *Rhopalosiphum padi* w latach 2018–2022 na terenie całego kraju. Badania laboratoryjne wykonano w IOR-PIB w Poznaniu w okresie od 2016 do 2022 roku. Obejmowały one ocenę rozwoju osobników *Rhopalosiphum padi* na wybranych gatunkach zbóż i traw, wpływ nawożenia azotowego na rozwój badanego gatunku mszycy na jęczmieniu ozimym i pszenicy ozimej, ocenę podatności wybranych odmian jęczmienia ozimego i pszenicy ozimej na żerowanie *Rhopalosiphum padi* oraz monitoring odporności mszyc na wybrane substancje czynne insektycydów. Ponadto, wykonano analizę wpływu obowiązujących rozporządzeń Komisji Europejskiej na ochronę zbóż przed mszycami.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż są to konsekwentnie przeprowadzone badania entomologiczne nad biologią i rozwojem najgroźniejszego szkodnika zbóż: mszycy czeremchowo-zbożowej (*Rhopalosiphum padi* L.), wektora wirusów żółtej karłowatości jęczmienia oraz wpływu na tego szkodnika warunków pogodowych, środowiskowych, a także określonych metod zwalczania zalecanych w integrowanej ochronie roślin. Recenzenci bardzo wysoko ocenili wyniki uzyskane techniką Electrical Penetration Graph, szczegółowe badania nad parametrami rozwojowymi *Rhopalosiphum padi* na wybranych gatunkach zbóż i traw oraz rozważania na temat konsekwencji wprowadzania rozporządzeń KE na produkcję zbóż w Polsce. Szczególnie istotnym poznawczo aspektem badań było określenie wpływu nawożenia azotem na rozwój mszycy czeremchowo-zbożowej na jęczmieniu ozimym i pszenicy ozimej oraz monitoring odporności testowanego gatunku owada na wybrane substancje czynne insektycydów (deltametryna, lambda-cyhalotryna, flonikamid, pirymikarb, chloropiryfos, acetamipyd, sulfoksafloor). Wieloaspektowy zakres badań polowych i laboratoryjnych wykonanych przez Habilitanta umożliwił sformułowanie 19 wniosków.

Rozprawa naukowa „Studium nad doskonaleniem integrowanej ochrony zbóż ozimych przed mszycą czeremchowo-zbożową (*Rhopalosiphum padi* L.) – wektorem wirusów żółtej karłowatości jęczmienia (Barley Yellow Dwarf Virus)” spełnia wszystkie wymagania stawiane rozprawom habilitacyjnym, jest kompleksowym i bardzo aktualnym opracowaniem. Komisja wysoko oceniła wartość merytoryczną osiągnięcia naukowego Habilitanta ze względu na wysoki walor naukowy. Przedłożone osiągnięcie naukowe stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej, jaką jest rolnictwo i ogrodnictwo w dziedzinie nauk rolniczych. Tym samym spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego.

Ocena działalności naukowej

Główny obszar aktywności badawczej dr. inż. Przemysława Strażyńskiego stanowi problematyka mszyc jako istotnych gospodarczo szkodników upraw rolniczych. W szczególności skoncentrowana jest na mszycach jako wektorach wirusów roślinnych (*Rhopalosiphum padi* – wektor m.in. BYDV w zbożach oraz *Myzus persicae* – wektor m.in. TuYV w rzepaku i wirusów w ziemniaku) i ich rosnącego znaczenia na tle postępujących zmian klimatu. Kolejnym istotnym aspektem prowadzonych badań jest narastająca odporność mszyc na niektóre substancje czynne insektycydów, m.in. na skutek ich wieloletniego i jednostronnego stosowania. Postępujące zjawisko odporności szkodników jest obecnie jednym z głównych problemów ochrony roślin w skali globalnej. Rosnąca odporność szkodników powoduje znaczne straty w plonach roślin rolniczych wymuszając na producentach intensyfikację ochrony chemicznej, co w efekcie przyczynia się do spadku opłacalności produkcji roślinnej i wywiera niekorzystny wpływ na środowisko przyrodnicze. Ważnym aspektem badań prowadzonych przez dr. inż. Przemysława Strażyńskiego jest także określenie wpływu różnych czynników na interakcje pomiędzy wirusami, roślinami i owadami-wektorami. W innych badaniach Habilitant stwierdził powiązania między mszycami (*Aphis craccivora*) a ślimakami (*Deroceras reticulatum*) – szkodnikami łubinu wąskolistnego. Wykazał, że obecność mszyc znacząco ograniczała występowanie ślimaków żerujących na roślinach.

Dorobek publikacyjny dr. inż. Przemysława Strażyńskiego po uzyskaniu stopnia doktora nauk rolniczych niewątpliwie świadczy o jego dynamicznym rozwoju naukowym. Aktywność publikacyjna Habilitanta obejmuje 24 recenzowane publikacje naukowe, w tym 3 oryginalne publikacje ze współczynnikiem wpływu Impact Factor o sumarycznej liczbie punktów 5,161. Sumaryczna liczba punktów za prace naukowe według tzw. Listy Ministerialnej, obecnie MNiSzW, to 470, w tym przed uzyskaniem stopnia doktora 22. Jest to bardzo znaczący wzrost. W 12 publikacjach jest pierwszym autorem, 15 z wymienionych prac jest opublikowanych w czasopiśmie IOR-PIB Progress in Plant Protection/Postępy w Ochronie Roślin. Habilitant jest również autorem 74 wieloautorskich (20 i powyżej osób) monografii wydanych głównie przez Wydawnictwo IOR-PIB (61 pozycji), w tym: 40 metodyk integrowanej ochrony lub produkcji roślin (zatwierdzanych przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa), 8 poradników sygnalizatora ochrony roślin, 5 zaleceń ochrony roślin, 4 tzw. „Vademecum ochrony roślin” i innych opracowań dotyczących stanu fitosanitarnego roślin uprawnych w Polsce oraz identyfikacji agrofagów w uprawach roślin. Jest także autorem 8 opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych, w tym 3 przed doktoratem i 4 w języku angielskim oraz był członkiem w 41 redakcjach naukowych monografii w Instytucie Ochrony Roślin.

Dr inż. Przemysław Strażyński uczestniczył jako wykonawca w pracach 4 zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych (Preludium, Opus, DOT-RE, POIR). Bardzo aktywnie uczestniczył w licznych krajowych konferencjach naukowych. W dorobku posiada 71 doniesień konferencyjnych (nierecenzowanych). Wykonał 66 ekspertyz i opracowań na zamówienie instytucji publicznych i przedsiębiorców. Jest autorem 258 publikacji popularno-naukowych. Wykonał 22 recenzje publikacji naukowych. Kierował 2 zadaniami w ramach Planu Wieloletniego oraz Dotacji Celowej MRiRW: PW 1.1 (2016-2020) i DC 1.5 (2021-2023) oraz brał udział w 19 (w tym w 4 jako kierownik) tematach statutowych i innych. Uczestniczył w 5 krajowych szkoleniach i warsztatach naukowych: w latach 2010, 2015, 2017, 2023 oraz 1 w Wiedniu, Austria (2017). Jest członkiem: Polskiego Towarzystwa Entomologicznego, Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin oraz Polskiego

Towarzystwa Agronomicznego. Od 2014 roku Habilitant jest redaktorem działowym (Entomologia) w czasopiśmie Progres in Plant Protection/Postępy w Ochronie Roślin.

Komisja uznała, że wszystkie przedstawione przez dr. inż. Przemysława Strażyńskiego wielostronicowe, kompleksowe opracowania zbiorowe są bardzo ważne z punktu widzenia upowszechniania wiedzy, nowatorskiego podejścia do ochrony roślin i generalnie rozwoju rolnictwa. To jest klasyczne wykorzystanie aplikacyjne szeroko pojętych opracowań i wyników naukowych. Bezsprzecznie wpisują się one w rozwój dyscypliny naukowej rolnictwo i ogrodnictwo w dziedzinie nauk rolniczych. Zainteresowania badawcze Habilitanta, dobór metod oraz interpretacja wyników badań świadczą o dojrzałości naukowej i umiejętności współpracy w zespołach. Tym samym **Komisja pozytywnie oceniła dotychczasową aktywność naukową dr. inż. Przemysława Strażyńskiego i stwierdziła, że spełnia ona wymagania stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.**

Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej, popularyzatorskiej oraz współpracy z otoczeniem gospodarczym

Dr inż. Przemysław Strażyński, mimo iż jest pracownikiem naukowego instytutu badawczego, wykazuje się znaczącą działalnością dydaktyczną, szkoleniową i upowszechniającą wiedzę z zakresu występowania i zwalczania szkodników zbóż i wielu innych roślin uprawnych oraz niechemicznych metod ograniczania agrofagów, a także wpływu nowych strategii Komisji Europejskiej na ochronę upraw rolniczych w Polsce. Był wykładowcą, promotorem prac dyplomowych i egzaminatorem na 8 studiach podyplomowych IOR-PIB w zakresie integrowanej produkcji, integrowanej ochrony roślin i rolnictwa ekologicznego (2007, 2019-2023). Przeprowadził 14 szkoleń z zakresu integrowanej ochrony roślin i agrofagów dla pracowników Centrum Doradztwa Rolniczego, Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego, Zakładów Chemicznych, Stacji Hodowli Roślin, COBORU. Jest współautorem 69 instrukcji wdrożeniowych i 14 materiałów upowszechnieniowych z szeroko pojętego zakresu ochrony roślin. Był promotorem pomocniczym rozprawy doktorskiej mgr Darii Dworżańskiej pt. „Poziomy wrażliwości oraz mechanizmy odporności stonki ziemniaczanej (*Leptinotarsa decemlineata* Say), zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej (*Diabrotica virgifera virgifera* LeConte) oraz mszycy brzoskwińowej (*Myzus persicae* Sulzer) na insektycydy” (2020). Był opiekunem podczas 3-miesięcznego stażu studentów z Wydziału Biologii III rok, Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu w 2017 roku.

Jest członkiem Zespołów przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi do spraw „Stabilizacji i wsparcia rynku chmielu, tytoniu, roślin strączkowych i nasiennictwa” oraz „Odbudowy suwerenności paszowej i ograniczenia GMO” (2019). Uzyskał odznaczenia i nagrody: Srebrny Krzyż Zasługi (2020), Odznaka Honorowa „Zasłużony dla Rolnictwa” (2018), Wyróżnienie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za pracę „Strategia integracyjna ochrony łubinów przed agrofagami (2021) oraz nagrody Dyrektora IOR-PIB (3 w roku 2019 i w roku 2021).

Habilitant podnosił systematycznie swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w wielu szkoleniach i warsztatach, również organizowanych i finansowanych przez Unię Europejską. Wykonał recenzje publikacji naukowych dla kolegów redakcyjnych czasopism krajowych i zagranicznych.

Podsumowując, Komisja pozytywnie oceniła osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne, popularyzatorskie oraz współpracę z otoczeniem gospodarczym dr. inż. Przemysława Strażyńskiego.

Wniosek końcowy

Komisja stwierdza, że dr inż. Przemysław Strażyński jest w pełni ukształtowanym pracownikiem badawczo-naukowym, entomologiem zajmującym się biologią mszyc, głównie szkodników zbóż, biologią populacji tych agrofagów, a także mszycami jako wektorami wirusów w świetle występujących zmian klimatycznych i różnorodności biologicznej ekosystemów. Habilitanta cechuje duża aktywność i dojrzałość naukowa, bardzo dobre opanowanie warsztatu badawczego, rozpoznawalność w środowisku naukowym oraz umiejętność współpracy w zespołach badawczych. Stale się rozwija i doskonali swoje umiejętności. Habilitant zgromadził znaczący dorobek naukowy opublikowany w renomowanych czasopismach. Dorobek ten wnosi nowe elementy do dyscypliny naukowej rolnictwo i ogrodnictwo i poszerza aktualną wiedzę z zakresu istotnych gospodarczo szkodników upraw rolniczych. Dr inż. Przemysław Strażyński posiada znaczące osiągnięcia w działalności dydaktycznej, organizacyjnej, popularyzującej naukę oraz we współpracy z otoczeniem gospodarczym. Dzięki szerokiej działalności upowszechnieniowej jest rozpoznawalny w kraju, nie tylko w środowisku naukowym, ale także wśród producentów rolnych i pracowników doradztwa rolniczego.

Reasumując Komisja stwierdza, że przedstawione przez dr inż. Przemysława Strażyńskiego osiągnięcia naukowe oraz inne dokonania naukowe, dydaktyczne i pozostałe, określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) są znaczące i oryginalne i są podstawą do uzasadnienia pozytywnej opinii wniosku o nadanie dr inż. Przemysławowi Strażyńskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo.

Sekretarz Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Monika Michel, prof. IOR-PIB

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

prof. dr hab. Zdzisław Wyszyński

Poznań, 19 marca 2024 roku

